

Hebreeën 5-10a | Jezus, de ultieme tussenpersoon

Mensen houden graag vast aan systemen om met God om te gaan. De tempel was zo'n systeem, maar de kerk kan het ook worden. Dat we zo druk bezig zijn de kerk in stand te houden dat we Jezus vergeten. Hebreeën zegt: zoek het niet in een systeem, maar in Jezus! 2e Preek in leesproject over Hebreeën.

Voor wie deze preek in een kerkdienst wil gebruiken: graag ontvang ik een melding op hmveurink@gmail.com. Dan stuur ik ook de bijbehorende powerpoint toe.

Liturgie

Zingen: Via Dolorosa (Sela)

Stil gebed

Votum en groet

Zingen: LvK Gezang 177 : 1, 2 en 7

Leefregels

Zingen: DNP Psalm 40 : 3 en 6

Gebed

Kinderen naar club

Lezen: Hebreeën 7 : 11 – 28 en 10 : 11 – 18

Zingen: GKB Psalm 110 : 1, 2 en 4

Preek over Hebreeën 5 – 10a

Zingen: Opwekking 580

Kinderen terug

Gebed

Collecte

Zingen: GKB Gezang 89 : 1, 3 en 4

Zegen

Jezus, de ultieme tussenpersoon

Inleiding

dia 1 – zwart

Het zijn weer mijn favoriete weken van het jaar.

Tja, waar zou ik het over hebben...?

Ik bedoel de belastingaangifte!

Dan denk je natuurlijk: 'de belastingaangifte? wat is daar nou mooi aan?'

Nou, ik draag graag mijn steentje aan Nederland bij!

dia 2 – aangifte

Maar, moet ik eerlijk zijn,

liever ook niet méér dan het steentje dat ik moet bijdragen.

Daarbij wordt ik geholpen door mijn belastingadviseur.

Het technische verhaal zal ik jullie besparen,

maar voor predikanten is de aangifte een vak apart,

en daarom wordt ik erbij geholpen.

Zelf moet ik al mijn gegevens aandragen,

en hoe meer aftrekposten ik vind, hoe minder belasting ik betaal.

Daar ben ik de afgelopen weken dus druk mee bezig geweest,

en nee: dat is niet mijn favoriete bezigheid...

Niet alleen gemaakte kilometers kan ik aftrekken,

maar ook de koffie die ik bij de HEMA drink –

weten jullie direct waarom ik daar zo graag zit...

Ik maak een overzicht, stuur dat naar mijn belastingadviseur,

en die doet de rest.

Die belastingadviseur is een tussenpersoon.

Zij staat tussen mij en de belastingdienst in.

Ze zorgt ervoor dat het contact tussen de belastingdienst en mij soepel verloopt.

Zonder haar zou mijn jaarlijkse aangifte een ramp zijn!

dia 3 – Jezus, de ultieme tussenpersoon

Tussenpersonen zijn handig:

of het nu die klasgenoot is die jou en je geheime liefde koppelt,

iemand die een ingang heeft in een bedrijf en jou daarmee aan een baan helpt

of een hypotheekadviseur die namens jou naar de bank gaat.

En dan gaat het er vandaag over dat Jezus ook zo'n tussenpersoon is.

Dat is de boodschap van die 6 hoofdstukken, Hebrëen 5-10, samen.

Dus het thema vanochtend: Jezus is de ultieme tussenpersoon.

1. Hoe kom je bij God?

dia 4 – contact met God kan niet zomaar

Een tussenpersoon, de naam zegt het al, staat ergens tussen.

Dat is bij Jezus ook zo.

Hij staat niet tussen mij en de belastingdienst,

of al die andere dingen die ik noemde, maar tussen ons en God.

De vraag is namelijk: hoe kun je contact hebben met God?

Hebrëen gaat er vanuit dat rechtstreeks contact met God onmogelijk is.

Het zit niet goed tussen God en mensen, en dat valt niet zomaar op te lossen.

We zijn van God vervreemd.

We kunnen niet zomaar tegen God zeggen:

'hallo God, daar zijn we weer,

sorry dat we u vergeten zijn, zand erover dan maar?'

Zo werkt het bij God niet.

Dat besef delen het Joodse en het christelijke geloof:

God is boos om onze zonden.

Ik weet dat dat in onze tijd een lastig thema is:

hoezo zou God boos op ons zijn?!

Daar wil ik straks nog iets meer over zeggen,

maar laten we er nu eerst maar even in meegaan:

we kunnen niet zomaar bij God komen.

dia 5 – achtergrond: tempeldienst (tempel)

Maar hoe dan wel?

Dat is waar de hele bijbel over gaat!

De bijbel die de Hebreëen zo goed kennen,

want even wat herhaling van vorige week:

de Hebreëen waren christenen met Joodse wortels.

Ze staan onder druk hun geloof in Jezus op te geven,

en terug te gaan naar de Joodse godsdienst en Joodse manier van leven.

Het Oude Testament heeft voor hen geen geheimen,

en de schrijver van de Hebreënbrieff veronderstelt veel bijbelkennis.

Op die vraag, hoe kun je bij God komen,

was het Joodse antwoord heel duidelijk: de tempeldienst.

De tempel, dat was de plaats waar God woonde.

In de tempel was contact tussen God en mensen mogelijk.

Dat werd mogelijk gemaakt door tussenpersonen: priesters.

De priesters hadden namens het volk contact met God,

stonden letterlijk tussen God en de mensen in.

Voor dat contact moesten ze wel offers brengen,

wat dan ook een belangrijk onderdeel is van de Joodse godsdienst.

Offers in alle soorten en maten, met als hoogtepunt de Grote Verzoendag.

Op die dag, en alleen op die dag,

ging de hogepriester het heiligste van de tempel in,

om daar een offer te brengen zodat God de zonden vergeeft.

Een heel systeem dus, waar in ieder duidelijk wordt

dat vergeving, dat contact met God iets kost!

dia 6 – wat is onze 'tempeldienst'?

Wij zijn de Hebreëen niet.

Vorige week zei ik al: als deze brief rechtstreeks aan ons geschreven was,

dan hadden er andere dingen in gestaan.

Die hele Joodse tempeldienst zegt ons weinig.

Maar wat zouden wij antwoorden op de vraag: 'hoe kun je bij God komen?'

Wat is onze 'tempeldienst'? Wat zijn onze priesters en offers?

Misschien is het wel 'goed leven'.

Proberen wij God tevreden te stellen door goed te leven?

De meeste mensen beseffen best dat als er een God is, hij niet alles zomaar goed kan vinden.

Prima als God boos is op machtige schurken als Assad en Kim Jong Un.

Maar niet op jou, want jij brengt het er toch best aardig vanaf,

en God ziet ook wel dat jij probeert goed te leven.

In de kerk hebben we dan nog een paar regels over wat goed leven is,

en als je je daar aan houdt, dan kan God tevreden zijn.

Is dat hoe we proberen bij God te komen?

De kerk zelf kan trouwens ook zo'n tempelsysteem worden.

Soms ben ik daar wel bang voor.

Wat is het toch dat we makkelijker over de kerk praten dan over Jezus?

Voor je het weet is de dominee weer een priester geworden, een tussenpersoon tussen God en mensen.

We kunnen van de kerk een heel systeem maken, van de regels, van de organisatie,

en denken dat als we dat systeem maar goed vasthouden, dat het dan wel goed zit tussen God en ons.

Dan is de kerk onze manier om met God om te gaan.

2. Jezus, de ultieme tussenpersoon

dia 7 – Jezus, de ultieme tussenpersoon

Maar dan zouden we met Jezus uiteindelijk niets zijn opgeschoten!

Het is tempeldienst in een ander jasje.

Hebreeën 5-10 zegt: maar er is iets veel beters!

Vergeet die tempel, die priesters en offers,

vergeet al die systemen: Jézus is de ultieme tussenpersoon.

dia 8 – Windows

'Beter': dat woord kom je in Hebreeën vaak tegen.

Steeds wijst Hebreeën op het verschil tussen oud en nieuw.

De tempel, met alles er omheen, is oud, Jezus is nieuw.

Niet dat oud slecht is en nieuw goed: oud is goed, nieuw is beter.

Misschien is het te vergelijken met Windows op je computer.

Regelmatig verschijnt er een nieuwe versie van Windows.

Windows XP was een prima besturingssysteem.

Windows 10 is alleen zoveel beter

dat Windows XP gewoon achterhaald is.

Het heeft zijn nut bewezen maar nu verouderd.

Zo is het met Jezus en de tempel ook:

de tempel was prima, God zelf heeft die tempeldienst gegeven,

maar de tempeldienst was nooit bedoeld als Gods definitieve oplossing.

Met de komst van Jezus is die tempeldienst een achterhaald systeem.

dia 9 – Jezus: onze tussenpersoon in de hemel

Dat werkt Hebreeën uit in hoofdstuk 5-10.

Die hoofdstukken kun je weer in tweeën delen:

5-7 gaat over wie de tussenpersoon is,

8-10 over wat die tussenpersoon doet.

Om het nog ingewikkelder te maken:

in dat eerste stuk, 5-7, vind je nog een lang zijspoor

over dat je best moeite mag doen om meer van het christelijk geloof te begrijpen.

Dus laat je niet afschrikken door dat Hebreeën best een ingewikkeld boek is!

Eerst Hebreeën 5-7: wie is de tussenpersoon?

Daar wordt een uitgebreide vergelijking getrokken

tussen de priesters van Israël en Jezus.

Die priesters van Israël, zegt Hebreeën, waren ook maar gewone mensen.

Mensen die hun best deden, zeker,
maar ook mensen met hun fouten en hun zonden.
Voordat ze als tussenpersoon namens het volk offers konden
brengen,
moesten ze een offer brengen voor hun eigen zonden.
Wat een verschil met Jezus: Jezus is zonder zonde!

Dan begint Hebreëen over Melchisedek.

Je komt hem voor het eerst tegen in Genesis 14.

Hij is een van de meest mysterieuze figuren uit de bijbel.

Hij is koning en priester tegelijk, hij zegent Abraham,
en verder weten we bijna niets van hem.

Maar in Psalm 110 duikt hij opeens weer op:

er zal een priester als Melchisedek komen.

Hebreëen zegt: dat gaat over Jezus!

Jezus is de nieuwe hogepriester die God ons geeft,

ook al komt Jezus niet uit een priesterfamilie.

Dat was voor priesters heel belangrijk:

alleen Joden die van Levi afstamden konden priester worden.

Maar Jezus staat daar, net als Melchisedek, boven:

Jezus is door God aangesteld als priester voor eeuwig,

niet in de tempel, maar in de hemel.

Best ingewikkeld allemaal...

Maar denk nog even terug aan die tussenpersonen,

die tussen 2 partijen in staan.

De beste tussenpersonen zijn die tussenpersonen

die dicht bij allebei de partijen staan.

Dus in het geval van mijn belastingadviseur:

die snapt wat de situatie van een predikant is,

maar die ook precies weet hoe het bij de belastingdienst
werkt.

Dat maakt Jezus de tussenpersoon bij uitstek:

hij is mens geworden, hij begrijpt ons beter dan we onszelf
begrijpen,

maar hij is ook kind aan huis bij God – dicht bij God kan
niet!

dia 10 – de priester wordt het offer! (offer)

Vervolgens, in Hebrëeën 8-10 gaat het over wat Jezus dan doet. Priesters brengen offers, dus dan zal Jezus ook wel offers brengen...

Nou, om precies te zijn: 1 offer.

En dat offer, dat is hij zelf.

Deze priester wordt zelf het offer!

Om de logica daarachter te vatten moet je volgens mij God heten,

maar laat het even inwerken: Jezus offert zichzelf!

Het is het enige offer dat echt werkt,

dat het echt goed maakt tussen God en mensen.

Nog weer even die tussenpersonen.

Het is fijn als zo iemand met je meedenkt,

niet alleen doet waar je hem voor betaalt,

maar even een extra stap voor je zet.

En óf Jezus een extra stap voor je zet!

Hij doet nog veel meer:

als tussenpersoon geeft hij zijn eigen leven voor jouw zaak.

Dat maakt Jezus de ultieme tussenpersoon.

dia 11 – daardoor nieuwe relatie met God

Wat er dan gebeurt komt ook in Hebrëeën 8-10 naar voren.

Door Jezus begint Gods nieuwe relatie met mensen.

God wil veel meer dan met mensen omgaan via een religieus systeem.

Die tempeldienst van vroeger houdt God ook op een afstand:

slechts een keer per jaar komt de hogepriester dicht bij God.

En wat in de tempel gebeurt staat los van het verdere leven.

Dat kan met de kerk ook gebeuren:

een mooi systeem, veilig en vertrouwd,

maar door het systeem houd je God op afstand.

Maar het nieuwe van Jezus is nu juist dat God écht met je wil omgaan,

niet in een of ander systeem, maar van hart tot hart!

Niet alleen in de tempel of kerk, maar altijd en overal.

Dat is wat Jezus doet: hij ruimt de rommel op zodat wij weer met God kunnen leven.

3. De hoge prijs

dia 12 – de hoge prijs

Jezus is beter dan religieuze systemen: hij is de ultieme tussenpersoon!

Alleen die prijs die hij betaalt, dat kruis...

Moet dat nou echt?

Ik zou nog terugkomen op dat wij moeite hebben met de gedachte dat God boos op ons is.

Is dat offer van Jezus nou echt nodig?

Wil je daar wel aan?

dia 13 – zonde zit dieper dan we denken

Ik zou er in ieder geval graag onderuit willen komen!

Willen zeggen dat dat het kruis van Jezus een afschuwelijke vergissing was,

en me ervan distantiëren: 'dat hebben 'ze' vroeger gedaan, maar dat was fout, en daar wil ik niets mee te maken hebben.'

Zoals we tegenwoordig ook afstand nemen van bijvoorbeeld de VOC.

Wij zijn kampioenen in bagatelliseren.

'Natuurlijk ben ik niet perfect, maar...'

'Niet om het goed te praten, maar...' en dan doe je het dus toch.

'Dit kun je toch geen zonde noemen...' Enzovoort.

We praten onszelf graag goed,

en hebben niet door hoe diep de zonde in ons zit.

Wij denken bij zonde misschien aan het overtreden van regels.

In de bijbel wordt zonde met overspel vergeleken:

je zoekt je geluk, je levensdoel of je identiteit bij een ander dan God.

Als wij denken dat we het zelf goed kunnen maken,

dan miskennen we hoe diep zonde zit.

dia 14 – het kruis geeft aanstoot

Maar bij het kruis kan dat niet meer.

Daar kun je niet meer zeggen: 'ach, het valt wel mee...'

Daarom staat in de bijbel ook dat het kruis aanstootgevend is.

Jezus als voorbeeld, dat trekken we nog wel.

Jezus als priester, een tussenpersoon bij God,
daar valt nog wel mee te leven.

Maar Jezus als offer? Dat is een belediging!

De meeste Joden wilden er dan ook niet aan.

Ook de Hebreëen staan in de verleiding het op te geven.

Het kruis is een aanstoot – het is nooit anders geweest.

Het is de prijs voor de nieuwe relatie met God.

4. Wijs Jezus niet af

dia 15 – niet expliciet: door het te zeggen

Jezus is de ultieme tussenpersoon, dus wijs hem niet af!

Dat kun je expliciet doen.

Zeggen dat je Jezus niet nodig hebt,

dat je niet kunt accepteren dat Jezus voor jou gestorven is.

Dan zegt Hebreëen: wees niet zo dom de ultieme tussenpersoon
af te wijzen.

Daarmee wijs je namelijk je beste en enige kans op een relatie
met God af.

Jezus gaat tot het uiterste om dat mogelijk te maken –
zet dan je trots opzij en neem het aan!

dia 16 – niet impliciet: door het te doen

Maar Jezus afwijzen, dat kun je ook impliciet doen.

We kunnen de vroomste dingen zeggen,

en tóch Jezus naar de rand van de kerk drukken,

als iemand waar je op kunt terugvallen als je het wel heel
bont maakt,

maar die je verder niet nodig hebt.

dia 17 – Heek

Ik las vorige week een interview met Gerbram Heek,

die binnenkort predikant wordt van onze zuster gemeente in
Buitenpost.

Hij was predikant in Mijdrecht,

en toen hij daar jaren geleden kwam,
trof hij een kerk aan die de deuren bijna kon sluiten.
Ze hadden van alles geprobeerd om te groeien,
tot aan advertenties in het Nederlands Dagblad aan toe
om vrijgemaakte gezinnen over te halen in Mijdrecht te komen
wonen.

In het interview zegt Gerbram dat ze druk bezig waren de kerk
in stand te houden,
maar dat het nauwelijks nog over Jezus ging.

Dat is ook voor ons een groot gevaar: dat we het systeem in
stand willen houden.

We willen als gemeente graag groeien, maar waarom?

Willen we graag genoeg mensen om kerk te kunnen blijven zoals
we gewend zijn?

Moet het systeem in stand gehouden worden?

Dan bid ik dat God ons zegent met krimp,
zodat we leren waar het in de kerk écht om gaat.

Of willen we mensen laten delen in de nieuwe relatie met God,
door iedereen op onze tussenpersoon te wijzen?

Dán bid ik dat God ons zegent met groei!

dia 18 – laat Jezus je tussenpersoon zijn!

Ik houd van de kerk.

Ik zeg niet dat alles anders moet.

Maar laat de kerk nooit de plaats van Jezus innemen!

Laat Jezus je tussenpersoon zijn!

Beter zul je het nooit vinden.

Amen.